

AKADEMSKI GLAS

INFORMATIVNO STROKOVNI LIST

Izhaja vsak teden. — Mesečna naročnina za akademike 5 Din, za vse druge 6 Din. Za inozemstvo 10 Din. Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 16. — Ček. račun: Ljubljana štev. 16.465.

1840!

(Misli ob zaključku vpisa.)

Vpisovanje v zimski semester je zaključeno. 1840 slušateljev in slušateljic je sprejela Aleksandrova univerza v svoje okrilje, med njimi nad 500 takih, ki so prvič stopili na njena tla, da zajamejo svojo izobrazbo za življensko borbo pri najvišjem vrelcu, ki ga narod naš premore.

Lepo in razveseljivo je to število. Razveseljivo za kulturnega patriota, ki vidi v njem tako zveani »cvet naroda«, ki naj bo merilo in lestev narodove kulture in izobrazbe, in razveseljivo za optimista, ki si ob njem v svoji fantaziji slika mogočno inteligenčno armado, ki mora nujno v doglednem času narodu preskrbeti boljšo in lepšo bodočnost.

Pa ni samo veselje tisto, kar se človeku vzbuja če skuša oceniti pomen in poslanstvo te inteligenčne legije. Če se sprosti vseh visokoletečih, drznih in o »lepših zarjah« sanjajočih misli in skušaš pronikniti v usodnost tega števila, boš gotovo registriral v sebi deljene občutke. Poslanstvo nas, mladih ljudi, od katerih še marsikdo brezskrbno gleda v svet, in mu nobena zagrenjena misel ne kali notranjega miru, se ti bo zazdelo prav lahko tudi usodno. Če imaš kaj vizionarne žilice v sebi, boš zagledal na teh mladih čelih, ki danes še nekako kljubovalno zro v svet pečat brezposelnega inteligenta, ki bo čez nekaj let hodil okrog, trkal na vrata in vlagal prošnje. Zavedati se moramo namreč dejstva: Med našo inteligenco je zavladala brezposelnost. Brez poselnost, ki ves svet stiska v svojih kleščah. Brezposelnost, ki v domove bedo in glad prinaša. Brezposelnost, ki v duše malodušnost in obup vlija. Brezposelnost, ki mlade ljudi v revolucionarje in anarhiste izpreminja. Ta strašna kuga je stegnila svoje mrzle in koščene roke tudi med nas.

To, kar se nam je pred nekaj leti zdelo za naše majhne razmere nemogoče, stoji danes neizprosno pred nami: množica mladih ljudi, ki so z uspeho mkončali študije, zaman išče svoji izobrazbi primerne zaposlitve. Čakajo, čakajo, toda upi so vedno manjši, ker dan za dnem pomnožujejo njih vrste novi in novi.

In če sedaj motiš število 1840, se boš moral nujno vprašati, ali bodo ti ljudje kdaj dosegli cilj, ki si ga danes morda tako lepo slikajo v bodočnost. Ali pa je njih poslanstvo samo v tem, da bodo čez nekaj let stopili v vrste brezposelnega proletarijata? — — —

Res, trpke in skoraj preveč črnogledne misli se vsiljujejo človeku, če poskuša razmišljati o tem velikem problemu. Morda pa ni vse skupaj tako hudo. Dokler je upanje, je še zmerom tudi verjetnost izboljšanja, zakaj tudi upanje mora biti vsaj nekoliko opravičeno, sicer ni upanje.

In slovenska akademska mladina ima v sebi upanje in trdno vero v lepše in boljše. Njeno vero v lepše in boljše. Njeno upanje ji je vzpodbuda za energijo, ki jo rabi vsak dan. Trdno je odločena, izpolniti svoje pravo poslanstvo, poslanstvo, ki ga narod od nje

Naša edina socialna ustanova:

Univerzitetni zdravstveni fond

Univerzitetni zdravstveni fond (UZF) na naši univerzi ima v glavnem namen skrbeti za zdravstvene prilike akademikov na ljubljanski univerzi. Ker pa so njegova sredstva zelo majhna, nudi danes pomoč le v najnujnejših primerih in še to s posebnim ozirom na siromašnejše člane.

Današnji UZF se je razvil iz akademske bolniške blagajne (ABB), ki so jo ustanovili februarja l. 1931. akademiki Vladimir Šuklje, Škerljeva, Precelj in drugi. Poleg teh treh zaslužnih ustanoviteljev so kumovali ABB s svojim delom gg. profesorji dr. ing. Kral, dr. Polec in dr. Kansky, ki so tvorili prvi upravni odbor te institucije. Koncem šolskega leta 1931-32. pa je spremenil odbor naziv ABB v UZF ter se tako tudi zunanje prilagodil zakonu o zdravstveni zaščiti učencev. Na podlagi tega zakona je dobival fond tudi vsa leta sredstva za svoje delovanje. Prvotno je uspelo odboru prodreti s svojo interpelacijo tega zakona ter je dobival od vplačil za Zdravstveni fond, ki jih vplača akademik pri vpisu, na račun zdravljenja 50%, na račun letovanja in zdravljenja v sanatorijih pa še 15%, torej skupno 65% vplačil, kakor to dobe še dandanes srednje šole. Zadnji semester pa, ne všteti tekočega, je prejel UZF samo 50%, ostalih 50%, preje samo 35%, pa se steka v Centralni Zdravstveni fond v Beograd, kjer tvori nedotakljivo glavnico. Drugih sredstev UZF danes ne prejema, odpadel je vsakoletni dar Nj. Vel. kralja reprezentančnemu plesu — ker se ta več ne prireja —, ki je po tradiciji prapadel UZF, odpadel je vsak up na uspeh nabiralne akcije, kriza je pač povsod. Nekoliko nam je šla na roko banska uprava z znižanjem oskrbnine na Golniku, toda tudi tu nam je uradni »šimel« zasolil marsikatero, n. pr. znižanje se je pričelo računati 5 dni pred potekom trimesečne dobe zdravljenja.

Počasi, eno za drugo, je morala uprava UZF ukinjati ugodnosti; ukinila je plačevanje stroškov za zdravljenje v bolnišnici, ukinila zdravljenje na Golniku, ukinila nabavo očal in če bo šla tako dalje, bo končno ukinila še samo sebe. V poslovnem letu 1932-33. na primer smo imeli še presežka iz boljših časov in tako smo smeli nakazovati zdravljenje na Golniku, toda stalo nas je kar Din 49.395.25. Za tekoče študijsko leto pa je predvidenih dohodkov samo 48.000 Din, torej niti toliko ne, kot smo lani samo za Golnik izdali. Razumljivo je, da je moral odbor skrbeti

terja. Zaveda se, da je bodočnost odvisna od nje, da jo bo sama uredila in odločala o svoji usodi. Brezposelnost, ki edina stopa z načrta mladega človeka v navzkrižje, bo ta mladina znala odpraviti, ker bo v družabnem in javnem življenju uvedla principe, ki so danes teptani, čeprav jih vsak dan znova poslušamo. In beseda hiperprodukcija inteligence, ki danes tako imenitno zamenjuje besedo brezposelnost inteligence, bo tudi izginila iz našega javnega življenja.

postavke izdatkov. Letos nudi UZF samo sledeče ugodnosti: ordinacije pri stalnem zdravniku g. dr. Trtniku, ordinacije pri specialistih, ki jih nakaže naš stalni zdravnik, dalje zdravlila in končno prispeva vsakemu akademiku za nabavo očal letno 25 Din; podpore za zdravljenja in letovanja pa le na skrajno utemeljene prošnje in le najpotrebnejšim. Poleg tega posreduje UZF še za znižana zdravljenja pri zobozdravnikih, zdravljenja v OUZD, kjer imajo akademiki tudi cenejše kopeli ob torkih, sredah, četrkih in petkih in končno še brezplačen pregled pri Protituberkuloznem dispanzerju ob petkih od 4. do 5. ure popoldne.

Nekaj je res vse to, toda v primeri s potrebami zelo malo. Rabili bi večja sredstva za zdravljenje, da o letovanju sploh ne govorimo, rabili bi nujno deset brezplačnih mest za zdravljenje tuberkuloznih (zagrebška univerza jih ima menda še več v Topolšici) in tako naprej. Odbor sam je že povsod trkal, toda kriza povsod. Kriza je povsod za razumevanje naše mlade univerze in kar pogledate si o priliki samo visoko »higijenični« lokal pisarne našega Zdravstvenega fonda. Treba je, da se akademiki nekoliko živije zanimajo za svoje institucije, treba je organiziranega skupnega dela, potem bodo uspehi.

R. Č.

Akcija za univerzitetno knjižnico

Pripravljalni odbor »Akademske akcije za univerzitetno knjižnico« je vložil na rektoratu pravila. Do odobrenja pravil se delo pripravljalnega odbora omejuje na zbiranje gradiva in podatkov, notranjo organizacijo društva in propagando med dijaštvom. Njegova velika javna akcija pa prične takoj po formalnem priznanju.

Dovolite, da se vam predstavimo: Nova reprezentančna organizacija slušateljev Aleksandrove univerze.

VSE ONE, KI PREJEMAJO »AKADEMSKI GLAS«, PROSIMO, DA NAM TAKOJ NAKAŽEJO ZAOSTALO NAROČNINO IN VSAJ NAROČNINO ZA EN MESEC NAPREJ! LIST NIMA ZA SEBOJ NOBE-

NEGA FINANČNEGA ZALEDJA, KER JE IN HOČE OSTATI NEODVISEN — VZDRŽUJE SE LE IZ NAROČNINE — ZATO PROSIMO BLAGOHOOTNEGA UPOŠTEVANJA!

Tot: Slovenska akademska mladina v družabnem razvoju

Tovariš urednik!

Članek v poslednji številki A. G. mi je dal vzpodbudo, da nekoliko razmislim o novem položaju in novih stremeljenjih, ki se kažejo med nami. Pri tem se mi zdi, da ni prav, da se zadovoljimo s samo konstatacijo trenutnega stanja in njegovo individualno oceno. Ne smemo namreč življenja na univerzi opazovati ločeno od vsega ostalega družabnega razvoja. Treba je vse naše akademsko življenje vzporediti in raziskovati v skladu z življenjem izven univerze, šele tedaj nam postane prvo popolnoma razumljivo. Dialektično v skladu z družabnim razvojem pojasniti važne dogodke preteklega leta na naši univerzi je cilj teh vrstic. Prosim, da jih v listu priobčiš.

Slovenski akademik do lani.

Kdor pozna življenje akademskega dijaštva v zadnjih letih, mora zapaziti v njegovi ideološki orijentaciji velikansko izpremembo. Še pred dobrim letom si našel na univerzi vse v kulturnih društvi organizirane, pa tudi dober del neorganiziranih študentov razdeljene v dve izrazito opredeljeni idejno-politični grupaciji: klerikalno in liberalno. To diferenciranje je staro in je kulturno političen izraz gospodarskega razvoja slovenskega meščanstva v drugi polovici 19. stoletja. Ta razdelitev je ostala do zadnjih let, čeprav ne v čisto istem pomenu kot nekoč. Nove razmere, v katere smo Slovenci zašli po svetovni vojni, so namreč tem pojmom nekoliko izpremenile vsebino, z ozirom na nove gospodarske, nacionalne ter politične odnose napram našim novim sodržavljanom Hrvatom in Srbom. Nekaj pa sta imeli ti grupaciji ter njih organizacijske formacije (kulturna društva) skupnega, in to je: — popolna idejna in materialna odvisnost od raznih plasti slovenskega meščanstva (t. j. kapitala) oziroma od njegov ideološke oprede — slovenske inteligence.

Vsak napredek v družabnem razvoju je nasproten interesom meščanstva, kajti vsak korak naprej pomeni izpodkopavanje in rušenje samega meščanstva. Zato je čisto jasno in naravno, da je tudi od tega meščanstva odvisna akademska mladina morala biti reakcionarna, konservativna in sterilna. Ona se je izživljala v malomeščanskih uživanjih ali pa zašla v popolnoma metafizično-religiozne sfere. Vsak progresivni poizkus rešiti se te neorijentiranosti in idejne slepote je bil od starih spramno preprečen in vajeti še bolj pritegnjene. Tako je bilo pri vseh poizkusih lastne orijentacije in odtegotvanja od vpliva starih tako v pogledu nacionalnih, še bolj pa socialnih novih stremeljenj.

Po svetovni vojni nastala socialna trenja so našla odmeva tudi na univerzi. Stvorila se je dokaj močna struja neodvisnega progresivnega študentstva. V razvoju našega notranje političnega življenja pa je kaj kmalu izgubila organizacijske forme in s tem našla svoj konec ter životarila v vrstah neorganiziranega dijaštva.

In letos?

V letošnjem letu pa se je stanje, ki se nam je zdelo večini neizpremenljivo, bistveno predrugačilo. V stara tabora: liberalno-

centralistični in klerikalno-separatistični je udarila strela novih gospodarskih, socialnih in kulturnih pogledov ter jih zdrobila. Ena in druga fronta sta se razbili in iz njih delov sta nastali dve novi grupaciji, s katerimi je lice našega akademskega življenja popolnoma izpremenjeno.

Na eni strani imamo danes novo, še ne oformljeno, še ne ideološko prečiščeno, vendar izrazito progresivno smer z novimi, novim gospodarskim in socialnim razmeram odgovarjajočimi težnjami. Na drugi strani pa imamo sicer formalno še ne združeno, toda v boju proti progresivnim elementom še enotno nastopajočo skupino konservativnih ostankov prejšnjih kulturno političnih tabarov. Prvi so se osvobodili varuštva in odvisnosti od meščanstva in temu udinjane inteligence, drugi pa so ostali zvesti starim in so s tem obdržali tudi vse zgoraj označene attribute te svoje zvestobe. Prvi so radi tega od slovenske javnosti (t. j. meščana in inteligence; kmet, delavec in obrtnik še ne spadajo med javnost) zavrženi in zapuščeni, drugi pa so ostali njeni miljenci in uživajo njeno nemojeno podporo.

Čisto na mestu je, če se danes vprašamo, kaj je vzrok temu nepričakovanemu razvoju in ali je to samo slučajni razvoj na naši univerzi, ali pa je to v zakoniti zvezi z ostalim našim družabnim življenjem?

Inteligenca in meščanstvo.

Na ekonomski biz delitve ljudi z ozirom na lastnino produkcijskih sredstev je vsa družba razdeljena v dve plasti, v dva razreda: posedujoče toda neproduktivno meščanstvo na eni strani in ne posedujoče toda produktiven proletarijat na drugi. Vmesni sloj tvori posedujoče pa tudi produktivno malomeščanstvo (kmet in obrtnik) kot ostanek preživelihih produkcijskih sistemov in družabnih plasti, katere moderna veleprodukcija vedno bolj uničuje in iztreblja.

Inteligenca ne poseduje privatne lastnine produkcijskih sredstev in živi od prodajanja svoje intelektualne delovne sile. Radi tega je inteligenca sestavni del delavskega razreda. Važnost vloge, ki jo ima ta inteligenca v družbi in produkciji, pa je prisilila meščanstvo že pri začetku njegove vladavine, da je dalo inteligenco posebno privilegirano stališče, boljši družabni in ekonomski položaj. Ta ekonomska privilegiranoost, dalje dejstvo, da je izvor inteligence malomeščanstvo in da ti malomeščanski otroci gredo skozi dobro obdelovalnico meščanske pedagogije, to so činitelji ideologije sodobnega intelektualca. Na ta način se ustvari pri njem prepričanje, da so njegovi interesi istovetni z interesi meščanskega razreda. Na ta način si edino lahko objasnimo dejstvo, da more biti inteligenca taka opora meščanstvu proti njegovemu razrednemu nasprotniku proletarijatu, da torej more inteligenca biti desna roka meščanstva proti lastnemu razredu. Idejni vpliv posebnosti pa ekonomska diferenciranost sta torej temu vzrok.

Tako je bilo stanje, dokler je bilo meščanstvo v razvoju in radi tega ekonomsko močno, da je ta položaj intelektualcev lahko vzdrževalo. Mi pa vemo, da ima kapitalistični gospodarski sistem svoja notranja protislovja, katerih zunanji izraz so kapitalistične krize,

ki končno izpodkopujejo temelje samemu kapitalizmu. V takih krizah oslabiljeno meščanstvo prihaja v položaj, da ne more več držati v privilegiranem položaju ogromnega števila intelektualnih moči, da se položaj teh poslabša in da tudi v njih vrstah nastopa brezposelnost.

Tedaj izginejo pri intelektualcih vse one iluzije o skupnosti interesov z meščanstvom, njim se odprejo oči, da v boju za svoj življenjski obstoj ne morejo biti na strani meščanstva niti smejo oni ostati nevtralni, ker nevrlnosti v tem boju ni. Pač pa oni jasno uvidijo, da je njihovo mesto v vrstah svojega razreda — delavskega razreda.

Tako je danes pri nas.

Iz gospodarske krize, ki je nastopila pred par leti, ni normalnega izhoda, ona je kriza kapitalističnega sistema samega. V njej danes ne trpi samo manualni delavec, ona je zajela tudi intelektualca. Ogromnim številkam brezposelnih intelektualcev, ki jih izkazujejo kapitalistične zemlje celega sveta, dajemo tudi mi svoj pravični obolus, ekonomski položaj slovenskega inteligenta, ki že prej ni bil nikoli rožnat, postaja vedno slabši in slabši, a izgledov na kakršnokoli zaposlitev ali izboljšanje ni nikakih.

To vodi tudi slovenskega intelektualca do razmišljanja, kako najti izhoda iz te obupne situacije in končno do spoznanja, da je edina rešitev v boju ob strani ostalih delovnih plasti naroda za temeljito izboljšanje.

Prav posebno pa je neizbežno tako spoznanje pri intelektualnem naraščanju, akademski mladini, ki posebno težko občuti ta pritisk na svojem hrbtu in ki za bodočnost pod takimi pogoji nima nikakih izgledov dostojne eksistence.

Ta proces še ni končan.

Taki so torej pravi vzroki temeljitih pregrupacij in preorijentacij slovenskega akademskega dijaštva, izvršenih v preteklem letu. Ta diferenciacija je v skladu z družabnim razvojem, ona je nujno diktirana po njegovi zakonitosti in zato jo moramo le pozdraviti.

Ni pa proces diferenciacije že končan, on se mora nujno nadaljevati do končne popolne razdelitve dijaštva v dva tabora: Na eni strani progresivna fronta z odprtimi in jasnimi pogledi v boljšo bodočnost; na drugi strani združena konservativna fronta, težeča za obdržanjem stanja kakor je danes. Vmesnega izhoda ni in neutralnosti ni. Kdor misli, da je nevtralen in neopredeljen, ta je že opredeljen, in sicer na konservativno stran.

*

Priobčujemo gornji članek v smislu intencij našega programa, da dajemo vsakemu akademiku prostor za akademsko diskusijo o važnih problemih, ki se tičejo univerze in akademskega dijaštva. Jasno je, da dajemo radevolje na razpolago prostor za diskusijo tudi onemu, ki bi ne soglašal z mislimi gornjega članka. — Uredništvo.

K naši anketi:

To pot nismo dobili nobenega stvarnega prispevka k naši anketi o novi reprezentančni organizaciji slušateljev Aleksandrove univerze. Zdi se, kakor da med dijaštvom ni več pravega zanimanja zanjo. Prav gotovo je, da mnenje tovariša, ki je v zadnji številki našega lista prispeval k anketi, ni edino zveličavno in da prav gotovo obstojajo še drugi načrti, kako naj se zgradi nova organizacija. Zeleli bi, da slišimo tudi te.

Tovariši! Širite „Akademski glas“!

Sistem celokupnega kazenskega prava kraljevine Jugoslavije

Med slušatelji pravne fakultete vlada veliko zanimanje za novo znanstveno delo gg. prof. dr. Metoda Dolenc in prof. Maklečeva o našem kazenskem pravu. Zlasti oni, ki nameravajo v doglednem času polagati pravosodni državni izpit, so bili nekam v skrbah radi tega in so živeli v bojazni, da se jim bo material za študij silno povečal.

Naš urednik je v tej zadevi obiskal gosp. prof. dr. Dolenc, ki je bil tako priazen, da je radevolje postregel s tozadevnimi informacijami: Delo, ki mu je naslov »Sistematični oris celokupnega kazenskega prava kraljevine Jugoslavije«, je končano in pripravljeno za tisk. Zamišljeno je kot učbenik in podaja smotnost vsega jugoslovanskega prava (t. j. kazenskega zakonika in stranskih kazenskih zakonov; tiskovnega, vojaškega itd.). Pred-

stavlja sploh prvi sistem celokupnega kazenskega prava kraljevine Jugoslavije in bo kot tako izpolnilo občutno vrzel ne le med učbeniki, iz katerih slušatelji prava pripravljajo na pravosodni izpit, ampak tudi v znanstveni literaturi o jugoslovanskem kazenskem pravu. Ker je delo zamišljeno kot učbenik, je njegov obseg temu primeren. Obsegalo bo 22 do 23 tiskovnih pol (350 do 370 strani).

Težave so z založnikom. Upajmo, da bo Tiskovna zadruga, ki je do sedaj založila večino znanstvenih učbenikov g. prof. dr. Dolenc, založila tudi to delo. Našel se je že založnik za srbsko izdajo sistema, in sicer znani belgrajski založnik Geza Kon. G. dr. Dolenc upa, da bo, če se bo pravočasno našel založnik, delo izšlo že o božiču.

Ideja akademskega glasila ni nova

Gospod univ. prof. dr. Rajko Nahtigal je sprejel člana našega uredništva ter mu povedal, da je že leta 1922. obstojala namera, izdajati akademski časopis, ki pa se ni mogla radi finančnih in drugih ozirov oživotvoriti. Bil je tako priazen, da nam je prepustil svoj tozadevni predlog, ki ga je 22. januarja 1922. stavil odboru »Udruženja univerzitetnih nastavnikov« in katerega spodaj priobčujemo:

Odboru »Udruženja univerz. nastavnikov«
v Ljubljani.

Kot član »Udruženja« prosim odbor, da vzame v pretres in izvede sledeči moj predlog:

»Udruženje« naj samo ali pa v zvezi z zagrebškim »Udruženjem« ter z belgrajskimi, subotičkimi in skopljanskimi profesorji začne čim prej izdajati strokovni univerzitetni časopis, ki se naj imenuje »Univerzitetna izvestja« in ki naj bo poklicani strokovni forum za obravnavanje vseh vprašanj in za objavljanje vesti, tičočih se univerzitetnega življenja, zlasti organizacije in razvoja naših jugoslovanskih univerz. Naroga naj mu bo tudi zastopati vitalne interese univerzitetnih nastavnikov in univerzitetnega dištva. Bile bi to nekake naše »Hochschulnachrichten«.

V podporo svojega predloga, mislim, mi ni treba izgubljati mnogo besedi. Taki časopisi se nahajajo povsod, kjer so univerze, po-

sebnost pa je potreben tak časopis pri nas, kjer se imamo boriti z vsemi težavami končne konsolidacije mladih univerz, pa jim moramo tudi šele priboriti vsestransko veljavo. Posebno velja to še za Ljubljano. Kako je to resnično, se vidi že iz tega, da so naši profesorji primorani v interese univerz, oziroma posameznih fakultet ter disciplin, stopati v areno dnevnega političnega, strakansko skrajno porbarvanega in kulturno splošno nizko stoječega časopisa, kjer dosežejo predvsem le to, da jih strankarsko nasprotni listi ali pa univerzi sploh nasprotni ljudje, dokazujejo popolno nerazumevanje za resno diskusijo o takih vprašanjih, celo sumničijo in smešijo. Pa ne samo v dnevnem časopisju, tudi v revijah je bilo brati ignorantne napade raznih diletantov na naše profesorje ali našo univerzo. Tako stanje je za visoko stališče univerzitetne profesure, ki je v Jugoslaviji in posebno v Sloveniji precej nepoznan pojav, vse prej nego dostojno.

Vprašanje stroškov, se mi zdi, ni nikakor nepremagljiva ovira. »Hochschulnachrichten« so na pr. že pred vojno izhajale na silno slabem tenkem papirju (ker je bilo toliko gratis-eksemplarjev). Mogli bi se tedaj pogoditi s kako tiskarno za najcenejši papir in tisk, k vzdrževanju pa bi se poleg »Udruženja« (v obliki posebnega dodatka k članarini ali pa naročnine) morale pritegniti tudi dija-

ške organizacije, katerim ima časopis itak takisto služiti kakor nam. Naročniki bi bili gotovo tudi izven univerze. Končno bi se v boljših časih lahko tudi dosegla še kaka podpora s strani ministrstva prosvete. Pozabiti ne smemo i univerzitetne skupne organizacije po novem univerzitetnem statutu, kateri bi seveda bil tak časopis le dobrodošel publicistični organ.

Prof. dr. Rajko Nahtigal.

Čim več bo naročnikov, čimveč bo sodelavcev — tem boljši večji in lepši bo Vaš list — »Akademski glas«!

Diplomski izpiti na filozofski fakulteti

Diplomske izpite na filozofski fakulteti v Ljubljani so v oktoberskem terminu 1933 naredili ti-le kandidati in kandidatice:

Bačić Milivoj (romanska skupina),
Gamulin Tomo (biološka skupina),
Gaspari Vladimir (biološka skupina),
Gorska Evgenija (mineraloško-geološka skupina),
Kopriva Silvester (klasična skupina),
Ločnikar Pavel (klasična skupina),
Pirc Melita (germanska skupina),
Rovšek Milena (romanska skupina),
Saj Marija (romanska skupina),
Smolej Viktor (skupina za narodni jezik in književnost),
Šijanec Stanislav (geografsko-historična skupina),
Zgonik Mavricij (geografsko-historična skupina),
Žika Ivan (romanska skupina).
Čestitamo!

Pravnozgodovinski izpiti v oktoberskem terminu.

K pravnozgodovinskim izpitom v oktoberskem terminu štud. leta 1932-33. se je prijavilo 32 kandidatov. Od teh je 7 odstopilo od izpita, 17 jih je napravilo, 8 pa je bilo neprobiranih.

Pravnozgodovinski izpit so napravili: Kozina Mladen, Antosijewicz Henrik, Dostal Samo, Pavlič Bojan, ing. Homan Anton, Kristane Branko, Ferencič Jože, Lah Zdenko, Outrata L., dr. Lukan Mitja, Svetlin Helena, Frlan Marko, Kompare I., Orel Karel, Pavlič Stane, Lavrenčič Niko, Est Jože.

Novim kandidatom prava čestitamo!

V poljski dijaški koloniji

Poljaki so nas v letošnjih počitnicah že v drugo povabili medse. To delajo poljski dijaški sistematično, v glavnem za propagando njihovega morja tudi z drugimi narodi; tako vabijo Fince, Estonce, Latvijce, Madjare, Rumune, zlasti pa vse Slovane, izvzemši Ruse. Vsi ti obiski pa so večinoma informativnega in družabnega značaja. Med Slovani vsled različnih kulturnih ter notranje in zunanje političnih usmeritev ne morejo vršiti zaželjenega panslavističnega poslanstva; zlasti radi stalnega odbijanja Rusov.

Gostitelji so nam postregli z brezplačnimi vozovnicami za drugi razred brzega vlaka, kar daje za inozemske goste zunanje ministrstvo poljsko. Organizacija pa, ki nas je semkaj povabila, to je »Liga za mednarodno zблиžanje« nas je sprejela bolj kot uradnega klijenta, kot pa stanovskega tovariša in nam pokazala le, kje moremo menjati denar, ne pa varšavskih zanimivosti in znamenitosti.

V koloniji, kjer nam je bilo odmerjeno enomesečno brezplačno bivanje in je odloče-

vala le poljska gostoljubna družabnost in ne direktive raznih ministrstev, so tovariši popravili prve neugodne vtise.

Take kolonije prireja že skoro štiri leta varšavsko »Kolo medicincev«, ki je tako bogato, da si baš gradi svoj lastni dom. Vrše se poleti na poljskem morju ali v okolici Zakopanov, pozimi pa visoko v gorah, na poljsko-rumunski meji. Vsako leto sprejema v goste tudi inozemske dijače, letos so tvorili mednarodno družino le Čehi in Slovaki ter Jugoslovani, ki so se kaj hitro znali porazgovoriti, deloma po poljsko, deloma po domače, v kolikor ne s Poljaki, pa s Poljakinjami.

Letošnja kolonija (je namreč vsako leto drugje) se je nahajala v bližini obmorskega letovišča Hallerowa ob baltskem morju. Poljsko morje ima prijetno, dasi nekoliko hladno predmestje. To ni ona solnčna, včasih celo prevročna Dalmacija, kajti vso vročino preženo nikdar mirujoče sapa z Baltika. Naše letovišče leži na visokem morskem obrežju, nad razsežno planjavo s silno drobnim, skoroda belim peskom. Kolonija je zavzemala okroglo 10.000 m² zemlje in je imela prostora

za 300 udeležencev in čez, ki so bili nastanjeni po lesenih hišicah. Radi močnega obiska so postavili še par velikih letalskih šotorov, ki so za mlade ljudi zadostno udobni. Streho in teren daje na razpolago država.

Enomesečno bivanje v koloniji velja 100 zlotih, t. j. 825 Din, kar pomeni za nas precejšnjo vsoto. Vendar številka odgovarja udobnosti, zabavi in veselju, ki ga študenti od uživajo. Saj je vsakomur na razpolago obsežna biblioteka kot vse vrste sportnega orodja. Sport vodijo strokovno naobraženi inštruktorji, večerno zabavo pa nudi gramofon in domače plesišče.

Od časa do časa prireja vodstvo kolonije izlete v bližnje kraje. Stroški so malenkostni. Tako smo obiskali novozgrajeno pristanišče Gdynia, vsa letovišča polotoka Hela, znameniti Versaillski mejni kamen na poljsko-nemški meji in letovišče Kartuzi.

V poljskih študentih smo našli prav prijetne tovariše, v družbi katerih smo vzajemno pregnali vsako dolgočasje. Povabili smo jih, naj nam vrnejo obisk, pa so dejali, da pridejo. Mogoče že o Veliki noči! T.

Bombe in plini na nemških univerzah

Adolf Hitler hoče preroditi prav vso Nemčijo v duhu narodnega socializma. Razumljivo je, da se je spravil tudi na nemško znanost, ki jo hoče monopolizirati povsem v duhu narodnega socializma. Novi nemški kulturni oblastniki pa so mnenja, da to brez bomb in plinov ne gre. Zato so poskrbeli tudi za to. Nedolgo tega smo brali v časopisju, da bodo na vseh nemških univerzah uvedli obvezna predavanja o bombah in plinih, tako da se bo vsak nemški študent usposobil za življenje tudi v tem smislu. Poslušal bo predavanja voditeljev S. A. oddelkov, ki ga bodo naučili, kako naj s temi rečmi ravna in kako se pred njimi ubrani. Vsekakor bi bila zanimiva statistika o frekvenci teh predavanj.

Notice

Akademski pevski zbor je pričel s svojimi rednimi vajami. Odbor opozarja vse člane, da se jih v redu udeležujejo. Vaje so: za tenor ob sredah in petkih, za bas pa ob torkih in četrkih, vsakokrat ob 1/49 zvečer v balkonski dvorani, pevska šola pa ob ponedeljkih.

Društvo slušateljev filozofske fakultete ima svoj redni občni zbor v soboto 28. oktobra ob 3. uri popoldne v predavalnici št. 77. Na sporedu so poleg poročil odbora in revizorjev ter volitev novega odbora še samostojni predlogi in slučajnosti.

Knjižnica društva slušateljev juridične fakultete posluje vsako sredo in soboto od 11. do 12. ure dopoldne. Ob istem času se lahko dvignejo tudi skripta.

Akademski cerkveni pevski zbor pri oo. frančiškanih (mešani in moški) prične z rednimi vajami v soboto 28. t. m. ob 6. uri zvečer v pevski sobi frančiškanskega samostana. Vse stare pevke in pevce vabimo, da se vaje sigurno udeležijo. **Novinke in novinci vabljeni!** — J. S.

Vabilo na dvodnevne duhovne vaje za akademike, ki bodo v domu duhovnih vaj na praznik vseh svetih in na vernih duš dan. Udeleženci naj pridejo v dom duhovnih vaj v torek dne 31. oktobra ob 7. uri zvečer; vsak dobi svojo sobo in hrano; končajo se duhovne vaje dne 3. novembra zjutraj ob 7. uri. — Za stanovanje in hrano plačajo udeleženci po 25 Din. — Prof. dr. Lamb. Ehrlich.

Vse prispevke za list je treba oddati najkasneje do srede popoldne vsak teden.

V prihodnji številki obširno poročamo, kako je z rigoroznimi izpiti in disertacijami na juridični fakulteti po novih odredbah oz. predlogih.

Ker je mnogo tovarišev izreklo željo, da bi prinesli kratko poročilo o delovanju vseh društev na univerzi, število članstva, nove odbore itd., prosimo tem potom, da nam do prihodnje srede po možnosti pošljejo tozadevna poročila.

Tovariši, poslužujte se malih oglasov!

ABSOLVENTI TRG. AKADEMIJE.

Z rešenjem min. prosvete z dne 23. marca 1933, št. 9083, se morejo absolventi trgovskih akademij vpisati samo na visoko komercialno šolo in jim ni dovoljeno polaganje dopolnilne mature.

PRENOSTRIFICIRANJE MATURITETNEGA IZPRIČEVALA.

Državljan kraljevine Jugoslavije, ki maturira v inozemstvu in se nato hoče vpisati na univerzo v naši državi, mora dobiti rešenje o prenostrificiranju od glavnega prosvetnega saveza.

Zato mora vložiti prošnjo na omenjeni savez in priložiti potrdilo, da je imel dovoljenje študirati v inozemstvu.

Obvestilo min. prosvete ze 27. maja 1932.

Iz uredništva

V dveh številkah smo napovedali, da pričnemo v podlistvu objavljati zgodovino naše univerze, zavedajoč se, kako malo je ta večini akademikov znana in kako potrebno je, da se akademik z njo seznani. Radi tehničnih težkoč v zadnji številki nismo mogli začeti z objavljanjem. Sedaj pa so nastale še druge nepredvidene težkoče, žal ne tehničnega značaja, ki nam onemogočajo, da bi začeli v današnji številki. Radi tega smo prisiljeni, da začnemo z objavljanjem historijata slovenske univerze nekako v sredi novembra. Naj nam čitatelji in naročniki to blagohotno oprostite.

Vse dopise, prispevke in sporočila uredništvu pošiljajte na naslov: Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 16, ali pa jih vrzite v naš nabiralnik v avli. Ponovno opozarjamo, da morajo biti vsi rokopisi do vsake srede opoldne v rokah uredništva.

Tovariši, kupujte in iščite postrežbe samo pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu!

Mali oglasi:

Tovariši, poslužujte se malih oglasov v »Akademskem glasu«. — Za male oglase socialnega značaja (instrukcije, službe, prodaja, nakup, izposojanje knjig in drugih učil, sobe) plačajo tov. akademiki le stroške tatisa — 25 par beseda — najmanjši znesek 3 Din. — Za vse ostale beseda 50 par — najmanjši znesek 5 Din. — Za sifro in naslov se ne plača ničesar. — Pri večkratnem oglaševanju popust. — Na pismena vprašanja tovarišev odgovarjamo pismeno s pismom pri vratarju univerze. Kdor želi odgovor po pošti naj priloži znamko za odgovor. — Mali oglasi se plačujejo ob naročilu, lahko tudi v znamkah. — Naročila vrzite v naš nabiralnik v avli Univerze. —

POVERJENIKA ZA VSAKO FAKULTETO oz. za vsak oddelek posamezne fakultete rabimo. Zasluge primeren. Podrobno v upravi.

Ure zlatnino in srebrnino. **IVAN PAKIŽ**, Ljubljana, Pred škofijo 15.

DR. METOD DOLENC: KAZENSKI POSTOPNIK, vez. 170.—, broš. 150.— Din; dr. Albin Ogris: Trgovinska politika Din 60.—. Prodaja Habe, na juridični fakulteti.

DVE GOSPODIČNI sprejem poceni na stanovanje, tudi s hrano, v bližini univerze. Naslov v upravi.

AKADEMIK INŠTRUIRA vse srednješolske predmete — tudi stenografijo. Uspeh garantiran. Podučuje tudi za hrano oz. stanovanje. Naslov v upravi.

10% POPUSTA daje vsem gg. akademikom optični zavod Josip Goldstein, Ljubljana, Pod Trančo.

NOVA ZALOŽBA

V LJUBLJANI
Kongresni trg 19,
blizu Univerze

Knjige:

znanstvena literatura,
leposlovje, revije.

Specialna zaloga **potrebščin za tehnike**, pisalnega in risalnega orodja, logaritmičnih računal, papirja i. t. d.

Naročila iz inozemstva se izvršujejo najtočneje.

Fototehnika

Prešernova ulica 9, edina izven-kartelska fototrgovina in amaterska delavnica.

Filmi 23-26° Din 18-20, razvijanje Din 4, kopiranje Din 1. Povečave.

Gagel Josip

Ljubljana, pod Semeniščem
priporoča

svojo specialno trgovino **trikotaže, nogavice, kravate** itd.

Postrežba točna in solidna.

Cene konkurenčne. Blago prvostno.

Konfekcijska, manufakturna in modna trgovina

Josip Olup, Ljubljana

nudi v veliki izbiri vsakovrstno manufakturno blago, moške obleke domačega izdelka ter sportno perilo iz lastne tovarne »Triglav« po najnižjih cenah. — Obleke in perilo po naročilu se najhitreje in najsolidneje izvršuje. Moje geslo je: nizke cene, dobro blago.

Prodajalne: Stari trg 2, Pod Trančo 1, Kolodvorska ul. 8

Gg. akademikom daje popust pri **popravilu koles** le mehanična delavnica

Nemec Oskar

Ljubljana, Dolenjska 5